

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Jany Hullovej, v právnej veci žalobcu **G.** so sídlom X., M. X. C., identifikačné číslo H. zapísaného v registri Ministry of Commerce, Industry and Tourism, Department of Registrar of Companies and Official Receiver, Nicossia, právne zastúpeného JUDr. T. K. advokátom so sídlom Ú. proti žalovanej **M. S.** bytom V., právne zastúpenej JUDr. M. K. advokátom so sídlom U., **o zaplatenie sumy 418 11,72 Eur (12 596 003,70 Sk) s príslušenstvom**, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 01. 2007, č. k. 3Cb11/2004-273, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 01. 2007, č. k. 3Cb/11/2004-237 v napadnutej časti o zaplatenie sumy 12 596 003,70 Sk so 17,88% úrokom z omeškania zo sumy 2 849 495,50 Sk od 18. 03. 2000 do 30. 06. 2000 a 20,18% úrokom z omeškania zo sumy zo sumy 2 150 000 Sk od 18. 03 2000 do 30. 06. 2000 s tým, že žalovaná má túto povinnosť spoločne a nerozdielne s Ľ. S. nar. X. ktorý bol zaviazaný rozsudkom Okresného súdu v Prešove č. k. 2Cb 31/00-99 zo dňa 18. 12. 2000 v spojení s opravným uznesením č.k.2Cb 31/00-115 zo dňa 12. 09. 2002 **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšku napadnutej časti rozsudok krajského súdu zrušuje a konanie **z a s t a v u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 12 596 203,70 Sk so 17,88%-tným úrokom z omeškania zo sumy 2 849 495,50 Sk od 18. 03. 2000 do 30. 06. 2000 a 20,18%-tný úrok z omeškania zo sumy 2 150 000 Sk od 18. 03. 2000 do 30. 06. 2000 s tým, že žalovanej túto povinnosť uložil spoločne a nerozdielne s L. S. nar. X. ktorý bol k zaplateniu žalovanej sumy zviazaný rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. 12. 2000, č. k. 2Cb 31/00-99 v spojení s opravným uznesením zo dňa 12. 09. 2002, č. k. 2Cb 31/00-115. V prevyšujúcej časti konanie zastavil.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že S., pobočka P. na základe úverovej zmluvy č. X. zo dňa 25. 06. 1993 poskytla žalovanej a jej manželovi L. S. úver na rekonštrukciu nehnuteľnosti a kúpu zariadenia predajne vo výške 3 000 000 Sk pri úrokovej sadzbe 6,50% nad základnú sadzbu ročne s lehotou splatnosti 25. 06. 1999 a na základe úverovej zmluvy č. X. zo dňa 24. 05. 1994 investičný úver vo výške 5 150 000 Sk pri úrokovej sadzbe 5,50 % nad základnú sadzbu ročne s lehotou splatnosti 16. 04. 1998. Podľa článku III. úverových zmlúv sa žalovaná a jej manžel zaviazali úver splácať v dohodnutých mesačných splátkach, vrátane dohodnutých úrokov formou trvalého príkazu z bežného účtu. Na úverovú zmluvu č. X. zo dňa 25. 06. 1993 bola zaplatená posledná splátka dňa 09. 05. 1996 vo výške 21 600 Sk a na úverovú zmluvu č. X. zo dňa 24. 05. 1994 bola zaplatená posledná splátka vo výške 3 000 000 Sk dňa 28. 04. 1997. Z výpisu z knihy peňažného ústavu súd zistil, že pokiaľ ide o úver X. tak ku dňu 17. 03. 2000 dlžná istina predstavovala 2 849 495,50 Sk, dlžné úroky 971 609,70 Sk a úroky z omeškania 3 035 707,70 Sk a pokiaľ ide o úver X. tak stav tohto úveru ku dňu 17. 03. 2000 bol taký, že dlžná istina predstavovala 2 150 000 Sk, dlžné úroky 710 397,90 Sk a dlžné úroky z omeškania 2 878 792,90 Sk. Okrem zaplatenia dlžnej istiny v celkovej výške 4 999 495,50 Sk, dlžných úrokov a úrokov z omeškania v celkovej výške 7 596 508,20 Sk veriteľ požadoval aj zaplatenie 17,88%-tného úroku z omeškania zo sumy 2 849 495,50 Sk od 18. 03. 2000 do zaplatenia a 20,18%-tného úroku z omeškania zo sumy 2 150 000 Sk od 18. 03. 2000 do zaplatenia. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že L. S. ako žalovaný 1 bol k zaplateniu žalovanej sumy 12 596 03, 70 Sk s príslušenstvom zviazaný

rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2Cb 31/00-99 zo dňa 18. 12. 2000 v spojení s opravným uznesením č. k. 2Cb 31/00-115 zo dňa 12. 09. 2002, pričom návrh žalobcu proti M. S. ako žalovanej 2 súd prvého stupňa vylúčil na samostatné konanie. Citovaný rozsudok Krajského súdu v Prešove nadobudol právoplatnosť dňa 30. 11. 2001.

V priebehu konania na súde prvého stupňa postupca (a zároveň veriteľ) S. a. s. postúpil svoju pohľadávku proti žalovanej a jej manželovi zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 12. 1999 v znení jej dodatku č. 4 zo dňa 08. 06. 2005 postupníkovi S.K. a. s., B. Následne bola žalovaná pohľadávka postúpená postupcom S.K. a. s. B. postupníkovi G. so sídlom L. C. zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 12. 2004 v znení jej dodatku č. 1 zo dňa 11. 07. 2005. O zmene účastníka konania na strane žalobcu rozhodol súd prvého stupňa uznesením zo dňa 26. 04. 2006, ktorým pripustil, aby z konania vystúpil doterajší žalobca S. a. s., B. a na jeho miesto vstúpil ako nový žalobca G. L. C. Citované uznesenie bolo potvrdené uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 09. 2006, č. k. 6 Obo 193/2006-260.

Po vykonaní dokazovania súd prvého stupňa mal preukázané, že žalovaná a jej manžel uzavreli zmluvy o úvere podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Platnosť úverových zmlúv a poskytnutie finančných prostriedkov na základe úverových zmlúv medzi účastníkmi konania nebolo sporné. Výška žalovanej pohľadávky bola nepochybne preukázaná z výpisu knihy peňažného ústavu a nebola sporná. Žalovaná sa bránila v konaní tým, že úvery ako účelové boli poskytnuté jej manželovi na realizáciu jeho podnikateľských aktivít, pričom za týmto účelom boli úvery jej manželom aj použité. Keďže ona v čase poskytnutia úverov nepodnikala a nepodieľala sa na podnikateľských aktivitách manžela, teda úverové prostriedky neobdržala, nečerpala a ani nepoužila, nie je v konaní pasívne vecne legitimovaná. Uvedené námietky žalovanej súd prvého stupňa nepovažoval za dôvodné, pretože žalovaná zmluvy o úvere zo dňa 25. 06. 1993 a zo dňa 24. 05. 1994 uzavrela so svojím manželom ako spoludlžník, pričom v úverových zmluvách sa zaviazala na vrátenie finančných prostriedkov, vrátane zaplattenia úrokov, a to na základe podmienok dohodnutých v úverových zmluvách. Súd prvého stupňa preto považoval žalobou uplatnený nárok proti žalovanej za dôvodný, v dôsledku čoho žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 12 596 203,70 Sk s príslušenstvom spoločne a nerozdielne s Ľ. S. ktorý bol k zaplatteniu žalovanej sumy zaviazaný rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. 12. 2000, č. k. 2Cb 31/00-99 v spojení s opravným uznesením zo dňa 12. 09. 2002.

V prevyšujúcej časti týkajúcej sa zaplata istiny 3 000 000 Sk a úrokov z omeškania uplatnených za obdobie do 30. 06. 2000 žalobca vzal žalobu proti žalovanej späť, preto súd prvého stupňa podľa ust. § 96 ods. 1, 2 O. s. p. konanie proti žalovanej s jej súhlasom v tejto časti zastavil.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol samostatne vyhotoveným uznesením zo dňa 09. 02. 2007 tak, že žalovanej podľa ust. § 142 ods. 2 O. s. p. uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 13 554,50 Sk na účet právneho zástupcu žalobcu spoločne a nerozdielne s L. S.

Proti výroku rozsudku, ktorým súd žalobe vyhovel podala žalovaná v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedla, že úvery boli na základe úverových zmlúv poskytnuté za účelom realizácie podnikateľských aktivít jej manžela L. S. Jednalo sa o účelové úvery, ktoré boli použité výlučne jej manželom, pričom ona na čerpanie a použitie poskytnutých finančných prostriedkov nemala žiaden vplyv. Keďže ona žiadne úverové prostriedky od žalobcu neobdržala, nečerpala a ani nepoužila, nie sú splnené zákonné predpoklady pre vznik jej povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky žalobcovi napriek tomu, že úverové zmluvy podpísala.

K odvolaniu žalovanej sa žalobca písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods.2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť.

Predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo proti žalovanej na zaplata sumy 12 596 003, 70 Sk s príslušenstvom z titulu vrátenia peňažných prostriedkov podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, poskytnutých na základe úverovej zmluvy č. X. zo dňa 25. 06. 1993 a úverovej zmluvy č. X. zo dňa 24. 05. 1994. Úverové zmluvy boli uzavreté medzi S. a. s. B., pobočkou P. ako veriteľom a žalovanou a jej manželom L. S. ako spoludlžníkmi.

Platnosť úverových zmlúv nebola v konaní spochybnená, rovnako ako ani základ a výška žalobcom uplatnenej pohľadávky. Žalovaná potvrdila podpísanie úverových zmlúv, avšak namietala, že veriteľ poskytol finančné prostriedky na ich základe jej manželovi za účelom realizácie jeho podnikateľských aktivít, pričom ona finančné prostriedky z úverov neobdržala, nečerpala a nepoužila, a preto nie je v spore vecne pasívne legitimovaná.

V zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka zmluva o úvere je absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka, a to bez ohľadu na to, či jej zmluvnou stranou je podnikateľ alebo nepodnikateľ. Je zmluvou konsenzuálnou, čo znamená, že vzniká dohodou zmluvných strán o jej obsahu. Podstatou zmluvy o úvere je záväzok veriteľa poskytnúť v prospech dlžníka na jeho požiadanie peňažné prostriedky do určitej sumy a tomu korešpondujúci záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť mu úroky (ust. § 497 Obch. zák.).

Podľa ust. § 293 Obchodného zákonníka ak je na to isté plnenie spoločne zaviazaných niekoľko osôb, pri pochybnostiach sa predpokladá, že sú zaviazané spoločne a nerozdielne. Veriteľ môže požadovať plnenie od ktorejkoľvek z nich, ale plnenie ponúknuté iným spoločným dlžníkom je povinný prijať.

Vyššie citované ustanovenie rieši tzv. solidaritu dlhu, t. j. prípad solidarity na strane dlžníkov (ide o tzv. pasívnu solidaritu). Pri solidarite dlžníkov je každý dlžník zaviazaný na to isté plnenie a veriteľ je oprávnený požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek z dlžníkov s tým, že len čo ktorýkoľvek dlžník splní povinnosť veriteľovi, zanikne povinnosť plniť aj u ostatných dlžníkov. V citovanom ustanovení Obchodný zákonník, na rozdiel od Občianskeho zákonníka, upravuje tzv. vyvrátiteľnú domienku v prípade, keď na strane dlžníka je pluralita subjektov, avšak z obsahu zmluvy nie je jednoznačné, či ide o solidaritu dlhu alebo o delený záväzok. V takomto prípade vyššie citované ustanovenie § 293 Obchodného zákonníka stanovuje, že pri pochybnostiach sa predpokladá, že dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne, teda, že ide o solidaritu dlžníkov. Podstata pasívnej solidarity spočíva v tom, že dlžníci dlhujúci to isté plnenie zodpovedajú veriteľovi „rukou spoločnou a nerozdielnou“ a veriteľ sa môže domáhať celého plnenia od ktoréhokoľvek dlžníka.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že námietky žalovanej, že nie je v spore vecne pasívne legitimovaná z dôvodu, že peňažné prostriedky od veriteľa neobdržala, nečerpala a ani nepoužila nie sú právne relevantné, pretože zmluvy o úvere boli uzavreté medzi S. a. s. B., pobočka P. ako veriteľom a žalovanou a jej manželom ako spoludlžníkmi. Keďže z obsahu zmluvy alebo povahy záväzku nevyplýva, že predmetom zmlúv o úvere boli delené záväzky dlžníkov, v zmysle ust. § 293 Obchodného zákonníka platí, že dlžníci sú solidárne zaviazaní, t. j. zaviazaní spoločne a nerozdielne a veriteľ je oprávnený domáhať sa celého plnenia od ktoréhokoľvek z dlžníkov.

S poukazom na vyššie uvedené súd prvého stupňa dospel k správne názoru, keď žalovanú ako spoludlžníčku zaviazal zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu spolu s príslušenstvom spoločne a nerozdielne s L. S. (jej manželom, s ktorým uzavrela úverové zmluvy) a ktorý bol k zaplateniu žalovanej sumy zviazaný rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. 12. 2000, č. k. 2Cb 31/00-99 v spojení s opravným uznesením zo dňa 12. 09. 2002.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca si v konaní uplatnil zaplatenie sumy 12 596 003,70 Sk s príslušenstvom (ako správne uviedol súd prvého stupňa aj v záhlaví rozsudku zo dňa 24. 01. 2007). Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa (zrejme z dôvodu chyby v písaní) uložil vo výroku rozsudku žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 12 596 203, 70 Sk s príslušenstvom, odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 12 596 003, 70 Sk s príslušenstvom ako vecne správny a vo zvyšnej napadnutej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 200 Sk s príslušenstvom rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie v tejto časti zastavil, keďže súd prvého stupňa v tejto časti rozhodol nad rámec žalobcovho petitu vymedzeného v žalobe (rozhodol „ultra petit“).

Žalobca mal v odvolacom konaní v prevažnej miere vo veci úspech, pričom neúspech mal len v pomerne nepatrnej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 200 Sk s prísl. Z uvedeného dôvodu žalobcovi vzniklo podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 3 O. s. p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom na to však, že žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu ich náhradu nepriznal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 15. októbra 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková